

Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 11 ianuarie 2022
(OR. en)

5153/22

AGRI 5
AGRIORG 3
AGRIFIN 2

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Consiliul
Subiect:	Situația pieței - Schimb de opinii

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor o notă privind subiectul sus-menționat care urmează să fie tratat în cadrul reuniunii Consiliului (Agricultură și Pescuit) din 17 ianuarie 2022.

Situația pieței agricole**Considerații generale**

1. Deși efectele recente creșteri a numărului de infecții cu COVID-19 rămân de văzut, deocamdată sectorul agroalimentar din UE s-a redresat în general din criza provocată de COVID-19 ca urmare a redeschiderii treptate a serviciilor de alimentație și a ridicării restricțiilor privind circulația persoanelor și a mărfurilor în contextul crizei. Exporturile s-au redresat puternic, valoarea acestora crescând cu 8 % în perioada ianuarie-septembrie 2021 față de anul precedent. De asemenea, s-a confirmat redresarea comerțului bilateral cu Regatul Unit, care este prima destinație de export a UE. Cu toate acestea, există riscuri importante legate de incertitudinile cu privire la viitoarele controale la frontiere și la efectele acordurilor de liber schimb semnate recent de Regatul Unit cu țări terțe. De asemenea, ar trebui monitorizate îndeaproape efectele altor restricții comerciale cauzate de evoluțiile internaționale.
2. Piețele agricole din UE în 2021/22 sunt susținute de o cerere globală dinamică, care a condus la un nivel ridicat al prețurilor la nivel mondial. Indicele FAO al prețurilor la alimente, care reflectă prețurile agricole la nivel mondial, a fost cu 27 % mai mare în noiembrie 2021 față de aceeași perioadă a anului precedent. Această creștere a prețurilor agricole se reflectă și în prețurile din Uniune: indicele prețurilor pentru produse agricole al Eurostat este, în medie, în al treilea trimestru al anului 2021, cu 13 % mai mare decât în urmă cu un an. Cu toate acestea, o combinație de factori, printre care redresarea economiei mondiale și creșterea cererii de gaze naturale, a contribuit la creșterea actuală a prețurilor energiei, în special ale gazelor naturale în Europa, care ajung la noi niveluri-record. Creșterea prețurilor energiei are un impact puternic asupra prețurilor majorității factorilor de producție agricolă. Acest lucru este valabil în special pentru prețurile îngrășămintelor, care au crescut de peste două ori într-un an. Indicele Băncii Mondiale pentru îngrășămintele din noiembrie 2021 a fost cu 165 % mai mare decât indicele din noiembrie 2020. În special, prețurile îngrășămintelor pe bază de azot sunt strâns corelate cu prețul gazelor naturale, care este principala materie primă pentru producția de amoniu sau uree. Potrivit Băncii Mondiale, în noiembrie 2021, prețul mondial al ureei și cel al fosfatului diamonic au crescut cu 268 % și, respectiv, cu 102 % în cursul ultimului an. Prețurile ridicate ale energiei, corelate cu perturbarea lanțurilor de aprovizionare cauzată de COVID-19, au dus la creșterea costurilor de transport și au sporit tensiunile de pe piețele de mărfuri. Acestea din urmă au avut tendința de a se relaxa în ultimele săptămâni ale anului 2021, înregistrându-se, de pildă, o scădere cu 30 % a indicelui Baltic Dry în decembrie 2021 (costurile de transport în vrac). Indicele prețurilor la furaje combinate al Eurostat pentru al treilea trimestru al anului 2021 a avut, în medie, o valoare cu 14 % mai mare decât cea de anul trecut.

3. În general, presiunile inflaționiste s-au intensificat: energia, materiile prime și îngrășămintele au înregistrat creșteri accentuate ale prețurilor în prima jumătate a anului 2021 și mai recent. Inflația prețurilor la alimente din UE s-a accelerat ușor din aprilie 2021, atingând în noiembrie 2021 nivelul de 2,9 % față de aceeași perioadă a anului precedent. Inflația prețurilor la alimente rămâne cu mult sub rata generală a inflației (5,2 % în aceeași perioadă). Deși BCE preconizează o scădere puternică a inflației, inclusiv a componentei energetice a acesteia, în cursul anului 2022, evoluțiile pieței în aceste sectoare ar trebui monitorizate îndeaproape.
4. În cursul ultimelor două reuniuni ale Consiliului AGRI/FISH, aproape toate statele membre au atras atenția asupra acestei situații, menționând efectele negative ale creșterii costurilor de producție asupra marjelor fermierilor atât în sectorul zootehnic (costuri cu furajele, energia etc.), cât și în sectorul culturilor (îngrășămintele, energia etc.), mulți dintre aceștia solicitând adoptarea unor măsuri urgente de susținere a pieței. Acest lucru este valabil îndeosebi pentru unele sectoare, cum ar fi cel al cărnii de porc, unde costul tot mai mare al factorilor de producție, în special al furajelor, și o ofertă puternică susținută de alți factori au redus marjele de profit la niveluri critic de scăzute sau le-au eliminat.

Situația principalelor sectoare

5. Ultimele previziuni pentru producția totală de **cereale** a UE în 2021-2022 se ridică acum la 291 de milioane de tone, ceea ce reprezintă o creștere de 3,4 % față de anul precedent (+4,1 % raportat la media pe cinci ani), în special datorită redresării producției de grâu estimate la 130,6 milioane de tone (+7,3 % raportat la media pe cinci ani). Producția de porumb este estimată la 69,4 milioane de tone, o creștere de 2,1 % față de anul precedent (+3,1 % raportat la media pe cinci ani). Având în vedere scăderea producției de carne de porc în UE, cererea de furaje este ușor mai scăzută în comparație cu anul de comercializare precedent, în scădere cu 0,18 %. Prețurile cerealelor în UE rămân, în general, ridicate din cauza cererii puternice la nivel mondial și a deteriorării condițiilor culturilor în America de Sud. Se estimează că producția de semințe oleaginoase în UE va fi de 30,5 milioane de tone în 2021-2022. Această creștere anuală de 7 %, care urmează scăderii înregistrate în 2020-2021, ar trebui să destindă piața UE prin asigurarea unor disponibilități mai mari, deși oferta de rapiță ar rămâne limitată din cauza stocurilor inițiale scăzute. În pofida prețurilor ridicate, în unele părți ale Uniunii, cum ar fi Finlanda și România, recolta scăzută împiedică producătorii să beneficieze de pe urma acestora.

6. Previziunile pentru producția de sfeclă de **zahăr** a UE în 2021-2022 sunt mult mai favorabile decât în sezonul trecut și, de asemenea, cu 2,4 % peste media pe cinci ani, și anume 75,4 tone la hectar. Având în vedere că suprafața UE pentru culturi de sfeclă de zahăr este estimată la 1,5 milioane de hectare, producția de zahăr din UE ar putea ajunge la 15,7 milioane de tone, cu 7 % mai mult decât în sezonul precedent. Prețurile la nivel mondial au rămas relativ ridicate, în timp ce prețul zahărului în UE a atins 417 EUR per tonă, depășind nivelul de referință din octombrie 2017.
7. În cazul **orezului**, piața UE este relativ liniștită, cu importuri stabile, prețuri interne ridicate și condiții meteorologice favorabile care au contribuit la o recoltă bogată în septembrie și octombrie. Piața mondială a orezului se caracterizează prin prețuri ridicate, volume comerciale scăzute și perturbări care persistă cauzate de penuria de containere, de costurile de transport foarte ridicate, de blocaje legate de COVID-19 (India, Thailanda, Vietnam și Cambodgia) și de proteste politice (Myanmar, după lovitura de stat).
8. În ceea ce privește **uleiul de măsline**, se preconizează că producția UE în 2021-2022 va fi cu 4 % sub nivelul campaniei precedente, situându-se la aproape 2 milioane de tone (3 % sub media pe cinci ani). Deși s-au înregistrat fluxuri mai importante către SUA, exporturile UE de ulei de măsline au rămas modeste în anul de comercializare 2020-2021 în comparație cu nivelurile anterioare, chiar dacă au depășit cu 18 % media pe cinci ani. Reînnoirea stocurilor în unele destinații de export și redeschiderea serviciilor de alimentație ar trebui să contribuie la creșterea exporturilor, în timp ce consumul UE ar putea scădea din cauza disponibilităților mai reduse și a prețurilor peste medie. În unele zone ale Uniunii, cum ar fi Croația, sectorul a fost afectat de condiții meteorologice nefavorabile, pe lângă problema generală a prețurilor ridicate ale factorilor de producție.
9. Piața **laptelui** este caracterizată de o cerere puternică și de o ofertă limitată la nivel mondial și la nivelul UE. Prețurile medii ale laptelui crud în UE au crescut în fiecare lună a anului 2021 și se află în prezent la cel mai ridicat nivel din martie 2014. Prețurile produselor lactate în UE se situează deasupra valorilor de referință recente și pe termen mediu. Exporturile de brânzeturi și de zer praf din UE au fost cele care au înregistrat cele mai bune rezultate în acest an. Producția de **lapte** din UE a rămas stabilă în primele zece luni ale anului 2021. Acest lucru s-a manifestat prin tendințe diferite la nivelul gamei de produse lactate: o producție mai scăzută de lapte praf degresat și integral, de unt, de lapte fermentat și de lapte de consum pe de o parte și o producție mai mare de lapte concentrat, de brânzeturi și de smântână pe de altă parte. Exporturile de produse lactate din UE au rămas relativ stabile în primele zece luni ale anului 2021, cu tendințe diferite în funcție de produs: exporturi reduse de lapte praf și de unt pe de o parte și exporturi mai mari de brânzeturi, de lapte condensat și de zer praf pe de altă parte. Prețurile laptelui crud în UE au continuat să crească în octombrie și noiembrie, atingând niveluri cu mult peste media pe cinci ani. Pe piața mondială, prețurile UE sunt în prezent cele mai competitive pentru brânza Cheddar, dar cele mai ridicate pentru laptele praf integral și unt. Prețurile din Oceania sunt cele mai competitive pentru laptele praf integral, iar prețurile din SUA, pentru unt și lapte praf degresat.

10. Pe piețele **cărnii**, prețurile carcaselor de **vită** din UE își continuă tendința pozitivă și rămân la niveluri foarte ridicate, susținute de o cerere puternică și de o ofertă limitată. Balanța comercială pentru carnea de vită și mânzat este pozitivă ca volum și valoare. Partea inferioară a curbei prețurilor pentru carcasele de **porc** a trecut deja, iar prețurile pentru purcei sunt în creștere, dar ambele prețuri sunt încă la niveluri scăzute. Marjele producătorilor au continuat să scadă, în timp ce producția UE a crescut în comparație cu anul trecut. Balanța comercială a UE este pozitivă, cu exporturi ridicate, chiar dacă exporturile către China sunt în scădere. Chiar și după încheierea vacanței de Crăciun, o serie de state membre au raportat că nu sunt indicii clare că s-a atins partea inferioară a curbei prețurilor și că nivelul prețurilor rămâne extrem de scăzut, deși există unele semnale slabe de redresare. În aproape întreaga UE, sunt resimțite puternic efectele costurilor în creștere ale furajelor și energiei. În această privință, în observațiile lor scrise, mai multe state membre, în special BG/CZ/DE/ES/HR/LV/HU/MT/PL/RO/SK, au solicitat ca măsurile urgente de susținere a pieței sau sprijinul direct să fie acordat cât mai curând posibil. BG a atras atenția asupra necesității de a se evita introducerea stocurilor pe piață într-un moment în care prețurile prezintă unele semne de redresare. În opinia DE/ES/LT/PT/FI, situația justifică monitorizarea și adoptarea unor inițiative menite să anticipeze perturbări grave pe piețele agricole și să pregătească posibile direcții de acțiune.
11. Începând din octombrie, prețurile pentru **carnea de pasăre** din UE au crescut, atingând niveluri ridicate în contextul cererii interne puternice și al producției limitate. Exporturile UE sunt limitate de restricțiile de durată legate de gripa aviară, în timp ce valul recent de focare (de exemplu, în PT) riscă să exercite o presiune suplimentară asupra exporturilor UE. În plus, unele state membre precum SK continuă să raporteze o creștere a importurilor din Ucraina. Situația ar trebui monitorizată îndeaproape. Prețurile **ouălor** au atins cel mai ridicat nivel în acest an, după mai multe săptămâni de prețuri stabile, datorită cererii interne susținute, creșterii exporturilor (+18 %) și scăderii importurilor (-25 %). Prețurile medii sunt cu aproape 18 % mai mari decât anul trecut, deși se situează cu 3 % sub media istorică pe cinci ani. Piața **ovinelor** din UE este tensionată, iar concurența este puternică pentru a asigura aprovizionarea. Înainte de Crăciun, cererea mondială a dus la o creștere și mai mare a prețurilor pentru carnea de miel.

12. În ceea ce privește **vinul**, fenomenele meteorologice nefavorabile din primăvara și vara anului 2021, care au alternat de la îngheț la inundații, și bolile viței-de-vie legate de aceste condiții climatice au avut un impact asupra recoltei strugurilor de vin din UE din 2021. Producția finală a UE în 2021 este estimată a fi cu 13 % sub nivelul anului trecut. Franța a fost deosebit de grav afectată de îngheț, cu o scădere preconizată de 29 %.

Cu toate acestea, creșterea foarte puternică a exporturilor de vin din UE a ajutat piața să se redreseze. Exporturile au atins niveluri record în timpul campaniei 2020/21 (28,8 milioane de hectolitri, din care 4,1 milioane de hectolitri exportate în Regatul Unit), susținute de relaxarea restricțiilor legate de COVID-19 și de suspendarea taxelor suplimentare impuse de SUA. Restabilirea unor restricții în sectorul HORECA ca urmare a evoluției pandemiei de COVID-19 în unele state membre introduce o anumită incertitudine pe termen scurt.

13. În ceea ce privește sectorul **fructelor și legumelor**, tendințele pieței sunt favorabile pentru majoritatea produselor, cu o situație mai dificilă pe piața merelor în unele state membre. Recolta de mere din UE a fost mai mare decât în anul precedent datorită unei recolte destul de bogate în Polonia, ceea ce pune presiune asupra prețurilor și crește proporția destinată prelucrării. Interdicția introdusă de Belarus asupra anumitor produse agricole de la 1 ianuarie 2022 poate spori presiunea pe această piață, merele și perele fiind produsele cele mai exportate. PL se așteaptă să sufere consecințe importante în privința unei serii de produse horticole, având în vedere ponderea ridicată a exporturilor către Belarus în totalul exporturilor poloneze. Se preconizează că producția de portocale din UE va scădea ușor, fiind afectată în Italia de condiții meteorologice nefavorabile, portocalele proaspete continuând să înlocuiască consumul de suc de portocale prelucrat. În ceea ce privește comerțul internațional cu fructe și legume, după un an record în 2020, fluxurile comerciale au fost afectate într-o oarecare măsură de Brexit: situația s-a redresat după primele luni dificile ale anului 2021, iar exporturile către țări din afara UE au scăzut până la urmă numai cu 4 % în primele 8 luni față de aceeași perioadă a anului precedent. Cu toate acestea, fluxul comercial cu Regatul Unit rămâne un aspect care necesită atenție, având în vedere, de asemenea, că se preconizează că Regatul Unit va introduce până la jumătatea anului 2022, după mai multe amânări, verificări complete la frontieră și cerințe de certificare pentru exportatorii din UE.

Observații finale

14. Chiar dacă o serie de produse alimentare beneficiază de prețuri record din diverse motive, marjele producătorilor continuă să se confrunte cu presiuni semnificative în cazul mai multor produse, îndeosebi carnea de porc, mai ales din cauza costurilor ridicate ale factorilor de producție. Comisia este invitată să completeze informațiile furnizate mai sus, îndeosebi în ceea ce privește orice măsuri luate pentru a atenua situația negativă, iar statele membre sunt invitate să precizeze cât de satisfăcătoare consideră că sunt măsurile luate sau propuse.
-